

ZE SZKOLNEJ ŁAWY

Rok V Numer 6

Luty 2001

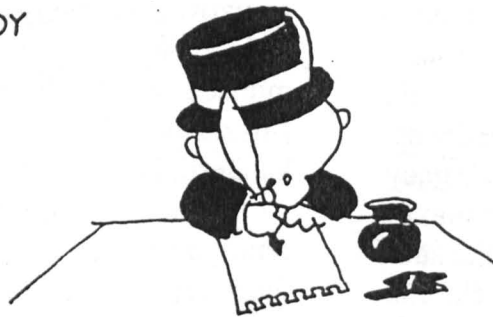
Z HISTORII NAJBLIŻSZEJ OKOLICY CZY WIESZ...

Wisznice to duża osada wiejska położona na Polesiu Zachodnim, na skrzyżowanie dróg komunikacyjnych Biała Podlaska –

sko-katolicki. W 1715 r. miasto otrzymało prawo do dwóch jarmarków w roku, w XVIII wieku było siedzibą hrabstwa wisznickiego. W wieku XIX Wisznice były własnością kolejno księżnej **Teofili Jabłonowskiej Sapierzyny** i

WALENTYNKOWE WYZNANIA - CZĘŚĆ I

SŁOWA SPIESZNIE UKŁADAŁY SIĘ NA PAPIERZE,
JEDNO ZA DRUGIM, NIEUSTANNIE MACZAŁ
STALÓWKĘ W KAŁAMARZU, JEGO WYTEŻONY
UMYSŁ FÓRMUŁOWAŁ MYŚLI, KTÓRE NIGDY
JESZCZE NIE ZOSTAŁY ZAPISANE W TAK
DOSKONAŁEJ FORMIE, PIÓRO ŚLIZGAŁO SIĘ
POŚPIESZNIE W RYTM PRZYMIOTNIKÓW,
JESZCZE ŻADEN ZIEMIANIN,
NIE UJRZAŁ NIGDY
SŁÓW O TAKIM
PRZEPYCHU
A ZARAZEM
DELIKATNYCH
I TAKTOWNYCH !

Lublin, Biała Podlaska – Włodawa i Radzyń Podlaski – Sławatycze. Nazwa miejscowości pochodzi od ruskiego imienia **Wisznia**, co prawdopodobnie świadczy o bardzo starym rodowodzie osady, istniejącej jako mała wieś jeszcze przed 1416 r. Wisznice przyłączono do starostwa brzeskiego i nadano staroście brzeskiemu **Mikołajowi Nasucie**. Na początku XVI w. wieś weszła w skład dóbr należących do Iwana Sapiehy. W 1575r. staraniem Pawła Sapiehy wieś uzyskała magdeburskie prawa miejskie. Wzniesiono wówczas cerkiew p.w. św. Jerzego i Wniebowzięcia NMP. Na początku XVII w. wybudowano w Wisznicach drewniany kościół rzym-

sko-katolicki. W 1715 r. miasto otrzymało prawo do dwóch jarmarków w roku, w XVIII wieku było siedzibą hrabstwa wisznickiego. W wieku XIX Wisznice były własnością kolejno księżnej **Teofili Jabłonowskiej Sapierzyny** i hrabiego **Aleksandra Sapiehy, Malskich**, a potem **Kraszewskich** i **Sosnowskich**. W 1869 r. miasto utraciło prawa miejskie na mocy ukazu cara Aleksandra II. Na początku XX wieku była to mała osada zamieszkała głównie przez ludność pochodzenia żydowskiego. Osada posiada zachowany dawny plan z centrum w postaci prostokątnego rynku. W południowo-wschodniej mierzei rynku znajduje się kościół parafialny wzniesiony po 1945 r. W pd-zach narożniku stoi neoklasycystyczna murowana cerkiew z połowy XIX w., zbudowana na planie łacińskiego krzyża z elektrycznym wyposażeniem wnętrza. Na starym, ponickim cmentarzu znajdują się grobowce rodzinne m.in. **Hordyskich, Nowomiejskich, Malskich i Kraszewskich**. Pochowani są tu m.in. prababka J. I. Kraszewskiego, jego matka **Zofia Kraszewska** z **Malskich** oraz brat **Kajetan** i jego prawnuk **Janusz Kraszewski**.

**„Ze Szkolnej Ławy”
Naprawdę da się czytać!
Przekonaj się.**

KONKURS „Z KART HISTORII”

Z DZIEJÓW ORĘŻA POLSKIEGO

„Mieszko I od połowy X wieku zmuszony był toczyć ciężkie walki w obronie Pomorza Zachodniego przeciw zakusom niemieckich wielmożów, chcących osłabić rosnące na tym obszarze znaczenie Polski. W 972 roku, w obronie przynależności tych terenów do naszego państwa, stoczona została pierwsza zacięta i w pełni przez wojów Mieszka I wygrana bitwa z siłami margrabiego wschodniego - Hodona, który najechał nasze ziemie. To zwycięstwo umocniło panowanie polskie na Pomorzu Zachodnim.”

Podaj miejsce bitwy, o której mówi powyższy tekst. Jak nazywano brata Mieszka I, który poległ w tej potyczce.

Odpowiedzi prosimy składać do kol. Eli Stupak z klasy V.

Z ŻYCIA SZKOŁY - LUTY

Został rozstrzygnięty Gminny Konkurs „Wiedza o Unii Europejskiej”. Laureatami pierwszego etapu zostały: Kasia i Ania Słyszko, Anita Władyczuk, Ania Sozoniuk oraz Asia i Ewelina Jednous. Drugi etap obejmował test sprawdzający wiadomości uczestników. Tutaj bezkonkurencyjna okazała się Marta Bobruk, zdobywając 98 pkt. na 100 możliwych. Ela Chilczuk zajęła II miejsce, a Anita Władyczuk III.

Najciekawsze prace na konkurs ekologiczny „Brońmy fok” przygotowali uczniowie klasy IV. Wśród nagrodzonych

byli: Borsuk Edyta, Kasia i Gosia Bana-szczuk, Monika Kołbun, Gosia Miszczuk, Łukasz Szema, Paulina i Jakub Gierchard.

*

Na balu karnawałowym wyróżniono najciekawsze pomysły na przebranie.

Swoich faworytów wybierali uczniowie i nauczyciele.

Przedstawicielom Samorządu Uczniowskiego najbardziej przypadły do gustu kreacje Łukasza Szemy - „Pirat”, Gosi Miszczuk - „James Bond”, Łukasza Łobejki - „FBI” oraz „Rodzinki”, w którą wcieliły się Ewelina Pawłowska, Urszula Kisiel i Ania Kozak.

Jury wyłonione spośród nauczycieli wyróżniło Piotrka Nurzyńskiego - „Drakula”, „Rodzinkę”, Asię Lipkę - „Dalmatyńczyk” oraz Olę Nurzyńską - „Żona Winnetou”.

*

W ferie zimowe Szkolne Koło LOK zorganizowało zawody strzeleckie.

W kategorii dziewcząt pierwsze miejsce zajęła Justyna Gryczko, Gosia Miszczuk była druga, zaś trzecia - Angelika Derlikiewicz.

W kategorii chłopców bezkonkurencyjny okazał się Kamil Jaszczuk, Drugie miejsce zajął Janek Mocior, trzecie - Michał Romanowicz.

ODPOWIEDZI NA PYTANIA KONKURSOWE (NR 5/2001)

„Z kart historii” - cytowany fragment opowiadał o ostatnim dyktatorze powstania styczniowego, którym był Romuald Traugutt. Powstanie styczniowe wybuchło w nocy z 22 na 23 stycznia 1863 roku.

ŚMIEJ SIĘ W SZKOLE

Lekarz do pacjenta:
- Na pańską bezsenność przepiszę znakomite lekarstwo. Pozwoli ono panu przespać spokojnie całą noc.

WALENTYNKOWE WYZNANIA - CZĘŚĆ II

GEOGRAFICZNA WKŁADKA EDUKACYJNA

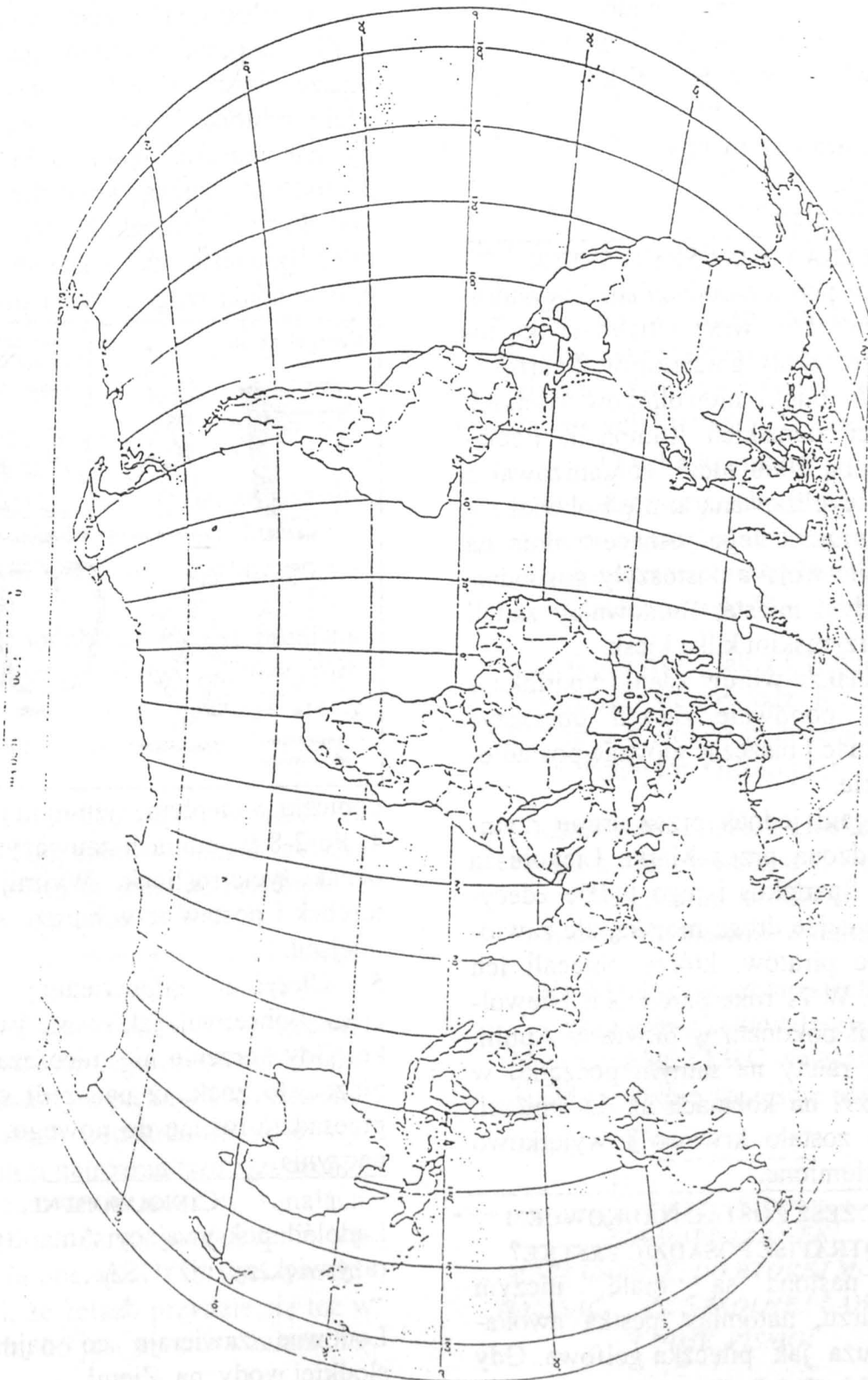
Dobranymi przez siebie kolorami zamaluj:

- kontynenty mniejsze od Europy,
- Brazylię oraz wszystkie państwa o większej powierzchni niż Brazylia,
- dwa najludniejsze kraje świata,
- dwa największe jeziora na świecie,

- Madagaskar oraz wszystkie wyspy o większej powierzchni niż Madagaskar.

Cyframi arabskimi oznacz 7 największych półwyspów na świecie.

Do mapy załącz opracowaną przez siebie legendę. Prace składajcie do koleżanki **Marty Kiryczuk z kl. V.**

- To wspaniale ! A ile muszę go zażywać?
- Po jednej pastylce co dwie godziny.

*

Szachista zwraca się do przeciwnika:

- Dlaczego tak długo zastanawia się pan nad kolejnym posunięciem ?

- Ja ? Przecież teraz pański ruch!

- Mój? To nie mógł mi pan tego powiedzieć dwa dni temu ?!

- Twój pies chyba mnie nie lubi.

Usiadł koło mnie i ciągle warczy!

- Nie dziw się, jesz z jego miski!

*

- Moja siostra jest zwinna

jak małpka!

- Tak też wygląda!

WIELKA WOJNA SPARTAKUSA

W 74 roku przed narodzeniem Chrystusa, po swej ucieczce wraz z trzydziestką towarzyszy ze szkoły gladiatorów, Spartakus wezwał do buntu niewolników wielkich posiadłości ziemskich Kampanii. Pociągnął za sobą 7000 ludzi; zorganizował z nich zdyscyplinowaną armię i okopał się na Wezuwiuszu. Jego rosnące z dnia na dzień w siłę wojska pustoszyły gospodarstwa, osady i miasta. Buntownicy zadali wojskom rzymskim kilka klęsk.

Jednakże wbrew zdaniu Spartakusa powstańcy ponownie zaczęli pustoszyć Italię, grabiąc i niszcząc głównie posiadłości ziemskie.

Ścigani jednak przez armię rzymską dowodzoną przez Marka Licyniusza Krassusa, Spartakus i jego ludzie zdecydowali się uciec drogą morską, ale zawiodła pomoc piratów, którzy obiecali ich przewieźć. W 71 roku przed Chr. Niewolnicy zostali pokonani w bitwie w Apulii. Spartakus, ranny na samym początku w udo, walczył na kolanach aż do śmierci. Powstanie zostało krwawo i wyjątkowo okrutnie stłumione.

I TY MOŻESZ ZOSTAĆ NAUKOWCEM

CZY POTRAFISZ POSADZIĆ PESTKĘ?

Niektóre nasiona są małe niczym drobiny kurzu, natomiast pestka awokado jest duża jak piłeczka golfowa. Gdy

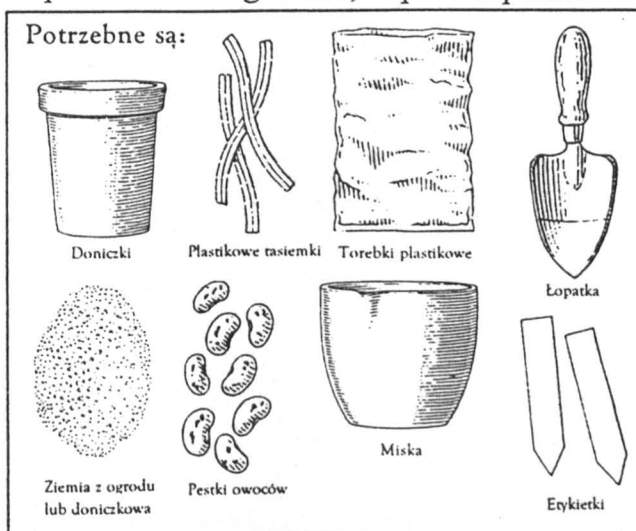
posiejesz ją w doniczce, masz szansę wyhodować awokado. Możesz wyhodować także inne rośliny takie jak: pomarańcze, jabłka, grejpfruty i brzoskwinie z nasion, czyli pestek.

Etapy doświadczenia:

1. Pestkę awokado zanurz w wodzie na 24 godziny. Do miski wsyp trochę ziemi i dodaj tyle wody, aby ziemia była wilgotna. Wymieszaj ją i przełóż do doniczek.

2. Posadź pestkę awokado tak, aby jej koniuszek wystawał nad powierzchnię ziemi. Małe nasiona innych owoców powinny być zakopane na głębokość ok. 1cm.

3. Podpisz każdą awokado i włóż do plastikowych torebek. Zawiąż torebki, aby mieć pewność, że zostanie zachowana odpowiednia wilgotność, a potem postaw

doniczki w ciepłym, ciemnym miejscu.

4. Po 2-8 tygodniach zauważysz pierwsze oznaki życia roślinek. Wyjmij doniczki z torebek i postaw je w bardzo słonecznym miejscu.

5. Utrzymuj odpowiednią wilgotność ziemi i obserwuj, jak rośnie twoje drzewko. Gdy korzenie nie mieszczą się w doniczce, to znak, iż nadszedł czas, żeby przesadzić roślinę do nowego, większego naczynia.

CIEKAWOSTKI

Łądocłód pokrywający Antarktydę jest 1,5 razy większy niż USA.

*

Lodowce zawierają co najmniej 75% słodkiej wody na Ziemi.

Antarktyczny lodowiec Lamberta jest najdłuższy na Ziemi – mierzy około 700 km. Stopnienie lodów polarnych wywołałoby podniesienie poziomu mórz o około 60m. Wiele miast, np. Londyn, czy Nowy Jork, znalazłoby się pod wodą.

*

Rzeki i strumienie zawierają zaledwie 0,14% zasobów wody słodkiej.

W ŚRODKU ZIEMI - ŻELAZO

Wykonując prace np. na działce nie zdajemy sobie sprawy, że nie zawsze człowiek miał do dyspozycji narzędzia jakimi dzisiaj dysponujemy. W swoim życiu bardzo często stykami się z przyborami wykonanymi z metalu. Jak doszło do tego, że mamy do dyspozycji arsenał precyzyjnych przyborów ułatwiających nam życie?

Mit głosi, że na górze Olimp w czasach starożytnej Grecji bogowie spędzali przyjemnie czas, biesiadując, a często również kłócąc się. Jedyne Hefajstos, bóg żelaza i ognia, milczał.

Był bardzo skryty i najbardziej ze wszystkich lubił zamykać się w swojej kuźni, we wnętrzu Ziemi, i wykuwać piękne przedmioty z żelaza.

Prawdopodobnie człowiek prehistoryczny wydobywał żelazo z meteorytów, które spadły na Ziemię. Nauczył się je wytapiać i kuć, a następnie robił z niego broń oraz narzędzia.

Już trzy tysiące lat przed naszą erą Sumerowie i Egipcjanie wytapiali żelazo, używając glinianych pieców: przetopione żelazo wlewano do form.

Etruskowie wykorzystywali kopalnie żelaza na wzgórzach Toskanii i na wyspie Elbie. Zbudowali warsztaty, gdzie odbywała się jego obróbka i produkowali przedmioty o pięknych kształtach.

W czasach Leonarda da Vinci wyrabiano z żelaza najrozmaitsze urządzenia: służy do regulowania wody w kanałach, maszyny hydrauliczne, przekładanie zębate, broń. Na początku XIX wieku architekci odkryli, że żelazo przydaje się też w budownictwie, bo jest trwałe: z żelaza bu-

duje się mosty i domy, z niego także jest oryginalna Wieża Eiffla w Paryżu.

Dzięki żelazu fabryki zdolne są wyprodukować narzędzia ułatwiające wykonywanie ludzkiej pracy. W połowie XIX wieku poczwicie, stare żelazo przemieniło się w stal.

Hefajstos musiał ciężko pracować... skoro żelazo jest jednym z najczęściej występujących metali na Ziemi. Z żelaza utworzona jest większa część jądra naszej planety, jest ono ważnym składnikiem ludzkiego ciała, które zawiera go około trzech gramów!

Teraz już wiecie, że wraz z upływem wieków żelazo nabrało coraz większego znaczenia. Ba... Zmieniło ludzkie życie.

SZARADA ANAGRAMOWA

Z liter słów wyróżnionych w tekście szarady ułóżcie dwuwyrazowe rozwiązanie, o początkowych literach: „T” oraz „R”.

O rękę królowny

Na podzamczu trębacz wieści
Rozpoczęcie walk na miecze.
Król już zasiadł na trybunach.
„O królowny rękę” – rzecze.

Stanął pierwszy, jak **TUR** wielki,
Wzmogły się gawiedzi **RYKI**.
Błyszczą w słońcu srebrne hełmy,
Pochylone nisko piki.

Ostre starcie, trzask i łoskot.
Spadli z koni, walczą w skwarze.
Młodzi, silni, urodziwi,
Marzą o królownie w darze.

Dla **NIEJ** przecież się zjechali
Najmężniejsi kawalerzy.
Nie brak tutaj **SERC** walecznych,
Każdy w swoje szczęście wierzy!

T _ _ _ _ _

R _ _ _ _ _

NIE MALUJ ŁAWEK!

MASZ GAZETĘ, DO KTÓREJ MOŻESZ
NAPISAĆ. „ZE SZKOLNEJ ŁAWY” TO
TWOJE PISMO!

Z MATEMATYKĄ NA TY

Wysłano 1000 ton węgla w wagonach 25 i 35 tonowych. Ile było wagonów większych, a ile mniejszych, jeżeli razem było ich 34?

*

W klasie jest 30 uczniów. $\frac{1}{3}$ klasy mieszka na ul. Wesołej, $\frac{1}{5}$ - na Kwiatowej, $\frac{1}{6}$ - na Fiołkowej, a pozostali na ulicy Dębowej. Ilu uczniów mieszka na ulicy Dębowej?

*

W teatrze jest 880 miejsc. Na parterze jest 20 rzędów po 28 miejsc, a na balkonie liczbę rzędów stanowi $\frac{3}{4}$ liczby parteru. Ile miejsc jest w każdym rzędzie na balkonie?

*

4		
	5	
8		

Wpisz w puste kratki liczby od 1 do 8 tak, aby wynik dodawania w kierunku poziomym pionowym i na skos wynosił 15.

BURA W KOSZU

Zmieniając w każdym wyrazie jedną literę, utwórz nowe słowa i zmień burę w kosz.

B	U	R	A
K	O	S	Z

PLUS ZA KARĘ

Zmieniając w każdym wyrazie jedną literę, utwórz nowe słowa i zamień karę w plus.

K	A	R	A
P	U	L	S

KRZYŻÓWKA

1. Zielona, pachnąca, przybrana bombkami

- Wchodzisz po nich na piętro
- śniegowy
- Przezroczysta, w oknie
- Do pisania z atramentem
- Łaciata, na łące
- W szkole, trwa 45 minut

1							
2							
3							
	4						
5							
	6						
7							

CZY POTRAFISZ WYKORZYSTAĆ KOMPUTER? - KONKURS

Wykorzystując dostępne CI oprogramowanie zaprojektuj stronę tytułową Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozstrzygnięcie Konkursu nastąpi Na uroczystej Akademii z okazji Rocznicy Konstytucji 3 Maja.

Bliższych informacji oraz wskazówek udziela pan Artur Becher.

ZABAWY EKOLOGICZNE - KONKURS

„Zaprojektuj” swoje własne - fikcyjne środowisko. Na wielkim arkuszu papieru narysuj jego elementy.

Wcześniej przypomnij sobie podstawowe elementy warunkujące życie na Ziemi oraz pojęcie środowiska. Ukierunkuj i ułatwi to Twoją pracę.

Prace można przygotować indywidualnie i zespołowo. Zespół nie może liczyć więcej niż trzy osoby.

Bliższych informacji oraz wskazówek udziela pan Artur Becher.

Ćwierka ptaszek na gałęzi

Włóż do torby czy okruszki, czy ziarenka. Coś tam w domu znajdzie się pod ręką. Pomóż ptakom! Niech przetrwają ciężkie dni Niech się wiosną cieszą tak, jak zimą - ty!

Opracował Zespół Redakcyjny Samorządu Uczniowskiego: Marta Kiryczuk, Magda Sokołowska, Ela Stupak, Kasia Banaszczuk, Justyan Olesiuk, Paulina Tymoszuk, Sylwia Kisiel, Agata Derewiaka, Asia Jednous, Ela Władyczuk, Edyta Borsuk, Łukasz Szema, Gosia Miszczuk, opiekun SU - Artur Becher